

...y Federico García Lorca

Somnambula romanco

Verda, ĝin mi volas verda.
Verda vento. Verdaj branĉoj.
La ĉevalo sur la monto
kaj la ŝipo sur la maro.
Kun la ombro ĉe la zono
kaj arĝento-frida gapo,
verda karno, haroj verdaj,
pensas ŝi en la verando.
Verda, ĝin mi volas verda.
Sub cigana lunoklaro
la ĉirkaŭo ŝin observas,
sed ŝi vidas nur la vakon.

Romance sonámbulo

Verde que te quiero verde.
Verde viento. Verdes ramas.
El barco sobre la mar
y el caballo en la montaña.
Con la sombra en la cintura
ella sueña en su baranda,
verde carne, pelo verde,
con ojos de fría plata.
Verde que te quiero verde.
Bajo la luna gitana,
las cosas la están mirando
y ella no puede mirarlas.

...y Fray Luis de León

Izola vivo

Mi volas vivi sola,
regali min per bonoj de l' ĉielo
kaj vidí min izola
sen amo kaj sen celo,
sen la ĵaluzoj mordaj, sen kverelo.

Vida retirada

Vivir quiero conmigo,
gozar quiero del bien que debo al cielo,
a solas, sin testigo,
libre de amor, de celo,
de odio, de esperanzas, de recelo.

...y un autor anónimo

La prizonulo

Maje ĝi okazis, maje,
kiam varmas la sezon',
kaj kaniĝas la tritiko,
kaj sin levas flor-odor',
kiam kantas najtingalo,
kaj respondas oriol',
kiam la amantoj iras
fari servojn al Amor',
sed ne mi, la kompatinda,
kiu sidas en prizon'
kaj ne scias kiam tagas,
kiam estas nokta hor',
ĉar ne plu birdeto trilas
ĉiufoje ĉe l' aŭror',
Ĝin mortigis paf-arkisto:
Di' lin punu kun rigor'!

El prisionero

Que por mayo era por mayo,
cuando hace el calor,
cuando los trigos encañan
y están los campos en flor,
cuando canta la calandria
y responde el ruiseñor,
cuando los enamorados
van a servir al amor,
sino yo, triste, cuitado,
que vivo en esta prisión,
que ni sé cuando es de día
ni cuando las noches son,
sino por una avecilla
que me cantaba al albor.
Matómela un balletero;
déle Dios mal galardón.

...y Gerardo Diego

La cipreso de Siloj

El ombro kaj el songo, ŝpruc' rigida.
Aflikto de l' ĉiel', ĉar pinta lanco.
Gejser' strebanta stelojn en distanco
per plilongigo vana kaj avida.

Soleca masto, revo izolita.
Espero-dona sago en avanco.
Veninte al la bordo de Arlanco,
anime senespera, kore frida,

mi vidis vin majesta, dolĉa, garda
kaj volis kun profunda sento arda
scendi min solvante je kristaloj

kiel vi, turo svaga je profiloj,
ekzemplo de deliraj vertikalaj,
cipreso muta en fervora Siloj.

El ciprés de Silos

Enhiesto surtidor de sombra y sueño
que acongojas el cielo con tu lanza.
Chorro que a las estrellas casi alcanza
devanado a sí mismo en loco empeño.

Mástil de soledad, prodigio isleño;
flecha de fe, saeta de esperanza.
Hoy llegó a ti, riberas del Arlanza,
peregrina al azar, mi alma sin dueño.

Cuando te vi, señorero, dulce, firme,
qué ansiedades sentí de diluirme
y ascender como tú, vuelto en cristales.

como tú, negra torre de arduos filos,
ejemplo de delirios verticales,
mudo ciprés en el fervor de Silos.

...y Jorge Manrique

Elegio je la morto de lia patro

Niaj vivoj estas fluoj
finiĝantaj en la maro
morto-svene;
tien rekte kaj sen bruoj
malaperas nobelaro
senrevene.
Tien iras fluoj famaj
kun humilaj kaj kun mezaj
al la feĉo;
tie ĉiuj estas samaj:
la subul' kun taskoj pezaj
kaj la reĝo.

Coplas a la muerte de su padre

Nuestras vidas son los ríos
que van a dar en la mar,
que es el morir;
allí van los señoríos
derechos a se acabar
y consumir;
allí los ríos caudales,
allí los otros medianos
y más chicos;
y llega dos, son iguales
los que viven por sus manos
y los ricos.

...y Gustavo Adolfo Bécquer

Rimo XIIIa

Tutan mondon por rigardo,
la ĉielon por ekrido,
kaj por kiso via... kion
mi ne donus por la kiso!

Rima XIII

Por una mirada un mundo;
por una sonrisa, un cielo,
por un beso... ¡yo no sé
qué te diera por un beso!

...e incluso Joan Manuel Serrat

Mediterraneo

Eble ĉar infana mi
daŭre viastrande ludas,
eble ĉar la am' unua
en kanejo dormas nun,
tial do via parfum'
min akompanas alglua,
tial do ĉe via bordo
restas ludo, am' kaj zorgo.

Mi,
kies haŭto gustas jam
l' akran ploran enverŝitan
de popoloj cent en maron
—Ĝibraltar' ĝis Istanbul'—
por ke venku la lazur'
la vintro-noktan vualon.
Ofta misfortun' dolora
igis vin profundakora.

Alkutimiĝis l' okuloj
al ruĝaj krepusko-luloj
samkiel lontan' al disto.
Kantas mi se l' vino bonas,
ludemas kaj fanfaronas
kun koro de navigisto.

Sed ĉe la mar', ĉar min,
min lulis Mediteraneo.

Mediterráneo

Quizá porque mi niñez
sigue jugando en tu playa
y escondido tras las cañas
duerme mi primer amor,
llevo tu luz y tu olor
por dondequiera que vaya
y amontonado en tu arena
guardo amor, juegos y penas.

Yo,
que en la piel tengo el sabor
amargo del llanto eterno
que han vertido en ti cien pueblos,
de Algeciras a Estambul,
para que pintes de azul
tus largas noches de invierno.
A fuerza de desventuras
tu alma es profunda y oscura.

A tus atardeceres rojos
se acostumbraron mis ojos
como el recodo al camino.
Soy cantor, soy embustero,
me gusta el juego y el vino,
tengo alma de marinero.

Qué le voy a hacer, si yo
nacé en el Mediterráneo.

**...y muchos más,
de todos los países e idiomas que puedas imaginar.**

Federación Española de Esperanto

Rodríguez San Pedro 13-3º-7
ES-28015 Madrid
Tel./Fax: +34 914 468 079
www.esperanto-es.net
info@esperanto-es.net

Grupo o asociación local:

Todas las traducciones por Fernando de Diego salvo *Mediterráneo* por Antonio Valén
Imagen del Quijote por Cleve Lendon, basada en original de Picasso, <http://purl.oclc.org/net/klivo>

versión 2002 08 01 · folleto disponible también en <http://www.esperanto.es.org>

Cervantes habla esperanto

La inĝenia hidalgo don Quijote de La Mancha

En vilaĝo de La Mancha, kies nomon mi
ne volas memori, antaŭ nelonge vivis
hidalgo el tiuj kun lanco en rako, antikva
ŝildo, osta ĉevalaĉo kaj rapida levrelo.
Stufaĵo pli ofte bova ol ŝafa en la matenoj,
haketita viando kun salo preskaŭ en ĉiu
nokto, grivoj kaj frititaj ovoj sabate, lentoj
vendrede, kaj plie kolombido dimanĉe
prenis tri kvaronojn de lia enspezo. La
alian kvaronon konsumis velura saĵo,
pluŝaj kuloto kaj pantofloj por la festaj
tagoj, dum en la cetero de la semajno li
kontentiĝis portante delikatan lanaĵon.

El ingenioso hidalgo don Quijote de la Mancha

En un lugar de la Mancha, de cuyo
nombre no quiero acordarme, no ha
mucho tiempo que vivía un hidalgo de los
de lanza en astillero, adarga antigua, rocín
flaco y galgo corredor. Una olla de algo
más vaca que carnero, salpicón las más
noches, duelos y quebrantos los sábados,
lentejas los viernes, algún palomino de
añadidura los domingos, consumían las
tres partes de su hacienda. El resto de ella
concluían sayo de velarte, calzas de
velludo para las fiestas, con sus pantuflos
de lo mismo, y los días de entresemana se
honraba con su vellorí de lo más fino.

